

Stabilność finansowa wyzwaniem współczesnej gospodarki

Zaangażowanie instytucji finansowych w realizację programów gospodarczych jest dla rynku finansowego impulsem rozwojowym, ale również dużym wyzwaniem

Iwona Duda

ekonomista,
wiceprzewodnicząca
KNF w latach
2006–2008

Realizowane obecnie kierunki przemian polskiej gospodarki, silnie powiązanych z kontekstem społecznym, zakładają rozwój gospodarczy także poprzez pośrednie wsparcie państwa dla wybranych sektorów gospodarki, które mają szansę na efektywny wzrost i uzyskanie konkurencyjnej pozycji na rynkach światowych.

Polski impuls rozwojowy

Promowany jest rozwój innowacyjnych firm, często przy założeniu wiodącej roli podmiotów z udziałem skarbu państwa jako liderów innowacyjności i sprawców pożądaných przemian rozwojowych w wybranych dziedzinach. Takie podejście w kierunku rozwoju to silny czynnik stymulacyjny.

Opierając się na doświadczeniach gospodarki światowej, przedsięwzięcia rozwojowe oparte na wiedzy i zaawansowanych technologiach podejmowane w różnych państwach – w większości powstałe w przemyśle – powiodły się najpełniej w krajach, które finansowały rozwój z własnych środków kapitałowych.

Polska realizuje strategię wzmocnienia siły kapitałowej rodzimej części rynku finansowego zarówno poprzez zwiększanie udziału polskiego kapitału w sektorze bankowym oraz ubezpieczeniowym, jak i wzmocnienie powiązań kapitałowych polskiej części właścicielskiej obydwu sek-

torów. To stopniowe odejście od znaczącej dominacji zagranicznego kapitału w tych obszarach. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę także na potrzebę dalszego rozwoju segmentu rynku kapitałowego, który przy odpowiedniej transparentności, rzetelności działania wpływającej na odbudowę zaufania oraz efektywności będzie powiększał potencjał wytwórczy gospodarki. Ważna dla realizacji zamierzonych celów rozwoju gospodarczego jest szeroka mobilizacja i dywersyfikacja źródeł pozyskiwania środków finansowych.

Szczególna rola instytucji finansowych

Zaangażowanie instytucji finansowych w realizację programów gospodarczych jest dla rynku finansowego impulsem rozwojowym, ale również dużym wyzwaniem. Szanse ekspansji produktowej w sektorze bankowym, ubezpieczeniowym i kapitałowym, możliwości zwiększania portfela usług i inwestycji, szersza akwizycja kapitałowa oraz budowanie celowych konsorcjów dla obsługi przedsięwzięć gospodarczych dają możliwości powiększania udziału w rynku. Zmienia się także architektura rynku w odpowiedzi na potrzeby rozwijających się przedsiębiorstw, które np. tworzą własne podmioty finansowe dedykowane do obsługi działalności ich grup kapitałowych, tak jak przykładowo Polski Gaz TUW dla grupy kapitałowej PGNiG.

Instytucje finansowe, pełniąc funkcję dostawców kapitału na inwestycje prorozwojowe, muszą jednocześnie wypełniać wiele

Polska realizuje strategię wzmocnienia siły kapitałowej rodzimej części rynku finansowego zarówno poprzez zwiększanie udziału polskiego kapitału w sektorze bankowym oraz ubezpieczeniowym, jak i wzmocnienie powiązań kapitałowych polskiej części właścicielskiej obu sektorów

wymagań ostrożnościowych, których zakres i liczba znacznie wzrosły w następstwie ostatniego kryzysu finansowego. Zwłaszcza że perturbacje wywołane pierwotnie na rynku substandardowych kredytów hipotecznych (subprime crisis) w 2007 r. w USA rozlały się szeroko na inne państwa i sektory rynku finansowego, pociągając za sobą konieczność uruchomienia pomocy finansowej w celu ratowania globalnego systemu finansowego i stworzenia wielu nowych regulacji ostrożnościowych. Okazało się, że wzmocnienia wymaga zarówno ochrona drobnych deponentów przed ryzykiem upadłości banku (regulacja mikroostrożnościowa), jak i ochrona całego systemu bankowego przed ryzykiem ogólnego kryzysu (regulacja makroostrożnościowa). Dostrzeżono też potrzebę powołania nowych paneuropejskich instytucji nadzorczych.

Dbałość o stabilność rynku

Obecnie silnie wskazuje się na konieczność zapewnienia przejrzystości wzajemnych powiązań finansowych i ekspozycji na ryzyko, tak aby widoczny był jasny obraz stopnia zagrożenia regulowanych instytucji ryzykiem upadłości innych podmiotów. Kolejnym kierunkiem zmian regulacyjnych jest nakierowanie w stronę produktów standaryzowanych, a więc takie stosowanie wymogów kapitałowych, aby stymulować instytucje regulowane do udziału w transakcjach obejmujących produkty standaryzowane, które charakteryzują się wprawdzie mniejszym dopasowaniem do indywidualnych potrzeb klientów, ale dają większą przejrzystość rynku.

Wzmogućona aktywność instytucji finansowych w realizację programów prorozwojowych w gospodarce wymaga od tych podmiotów intensyfikacji działań na rzecz kontroli i zabezpieczania ryzyka we właściwym horyzoncie czasowym oraz przy wystarczającym stopniu dokapitalizowania.

Po stronie państwa i instytucji odpowiedzialnych za stabilność finansową i nadzór nad rynkiem niezbędne są: stałe monitorowanie sytuacji poszczególnych podmiotów z rynku finansowego oraz ocena kondycji poszczególnych sektorów i całego systemu finansowego. Procesom silnej stymulacji rozwoju gospodarczego towarzyszy bowiem wzmogućona aktywność instytucji finansowych i wzrasta ich kreatywność.

Na współczesnych rynkach finansowych pojawiają się nowe zjawiska rynkowe, takie jak blockchain, bitcoin, koncentracja i automatyzacja procesów z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, agresywne wejście i pozycjonowanie FinTechów czy coraz większy wpływ ekonomii behawioralnej. Wymagają one uwagi i oceny ich wpływu na zachowania poszczególnych podmiotów, jednostek i całych grup społecznych, a także na architekturę świata finansów.

Dla stabilności rynku finansowego ważne jest zapewnienie zdrowej konkurencji na rynkach finansowych, odpowiedzialności podmiotów gospodarczych za swoje działania, a system instytucjonalny oraz układ bodźców powinny zapewniać zbieżność interesów prywatnych i publicznych. ■